

Hrad Kumburk 2005

Úprava vstupu do horního hradu

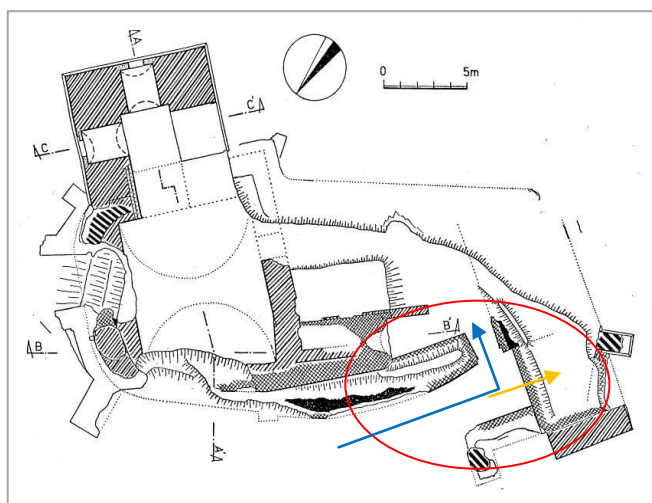

Úvod

Hluboko do srdcí mnoha lidí se zříceniny hradu Kumburku zaryly coby romantické rozvaliny, kraje Jičínska, Lomnicka a Novopacka. Úsilí několika nadšenců (Sdružení pro záchranu hradu Kumburku o.s.) je každoročně odměňováno mnohačetnou návštěvností. Při úpravách vstupu do horního hradu jsme se dotkli nejstarších částí hradu (kolem roku 1320). Řešení dispozice horního hradu, původně hradu s plášťovou zdí, ani nedovoluje větší úpravy nebo přemístění vstupu někam jinam. Hrad během staletí dostal mnoha přestaveb a úprav, které se dozajista dotkly i vstupu do horního hradu. Tomu nasvědčují i cihelné plentý špalet. Úzké pěšiny zmítané erozí již nevyhovovaly turistickému ruchu a potlačovaly dochovaný půdorys celkové situace.

Popis stávajícího stavu

Po výstupu po „novodobém“ schodišti, z nádvoří za čtvrtou bránou k hornímu hradu, se naskytne pohled na vstup do horního hradu. Celá partie je vyzděna čedičovým řádkovým zdivem z lomového kamene do výšky znatelného půdorysu. Po výšlapu se dostáváme do jakési vyzdívky ve tvaru podkovy, kdy se pěšina stáčí kolmo vlevo do otvoru ve zdivu s vylámaným portálem a špaletami armovanými z pískovce, později částečně přezděnými cihelnou plentou. Zeď oproti schodišti je natolik zdevastována, že se dá krkolomnou cestičkou vystoupat i k západnímu opěrnému pilíři. Naproti vstupu u zdi je patrná prohlubeň v terénu vytvořená zřejmě zatékáním srážkové vody k vnitřnímu líci vyzdívky mezi západním a opěrným pilířem. Vystouplá zemina kolem úzkých pěšin potlačuje dochované zdivo i půdorys celkové situace. Přístup do velkého sklepení, který je hned vlevo za vstupem do horního hradu, má obdobný charakter. Takto neupravená komunikace často vybízí některé

kumburské návštěvníky k nerespektování komunikačních směrů a sešlapávání chatrných korun středověkého zdiva.

Obr. 1. Zaměření horního hradu podle Tomáše Tomíčka. Červeně je vyznačena upravovaná část vstupu do horního hradu. Modrá šipka znázorňuje používaný, žádoucí komunikační směr. Žlutá šipka znázorňuje používaný, nežádoucí komunikační směr.

Úprava vstupu

Dne 23. 10. 2005 došlo úpravám terénu v sektoru 20; O a 20; N. Odstraněním přebytečné zeminy a suti okolo pěšin přivrácených k lícům dochovaného zdiva, jsme dosáhli přiměřeného rozšíření komunikace v tomto úseku. Při odstraňování zeminy byly odstraněny i náletové dřeviny, včetně jejich kořenového systému. Nálety byly odstraněny i z dochovaných částí zdiva, kdy jsme vzniklé pařízky ošetřili chemicky ROUNDAPEM. Přebytečný materiál byl následně použit pro zasypání propadliny u vnitřního líce zdi mezi západním a opěrným pilířem. Líc naproti schodišti byl dozděn těsně pod úroveň horní komunikace vedoucí k západnímu pilíři, nově dosažená výška vyzdívky již nedovoluje návštěvníkům si tudy zkracovat cestu a tím poškozovat dochované části zdiva v tomto úseku. Zbylým „štěrkem“ došlo i k vyrovnání prolákliny horní komunikace k západnímu pilíři. Drobnou úpravou a vyčištěním jsme dosáhli i důstojného přístupu ke vchodu do velkého sklepení. Chybějící zatravnění korun zdiva těchto partií bylo doplněno travním drnem. Nově vzniklá situace je praktickým a důstojným řešením vstupu do horních partií kumburského hradu.

Obr. 2. Pohled na vstup do horního hradu v průběhu prací po vyčištění průchodu, foceno z vnitřní strany.

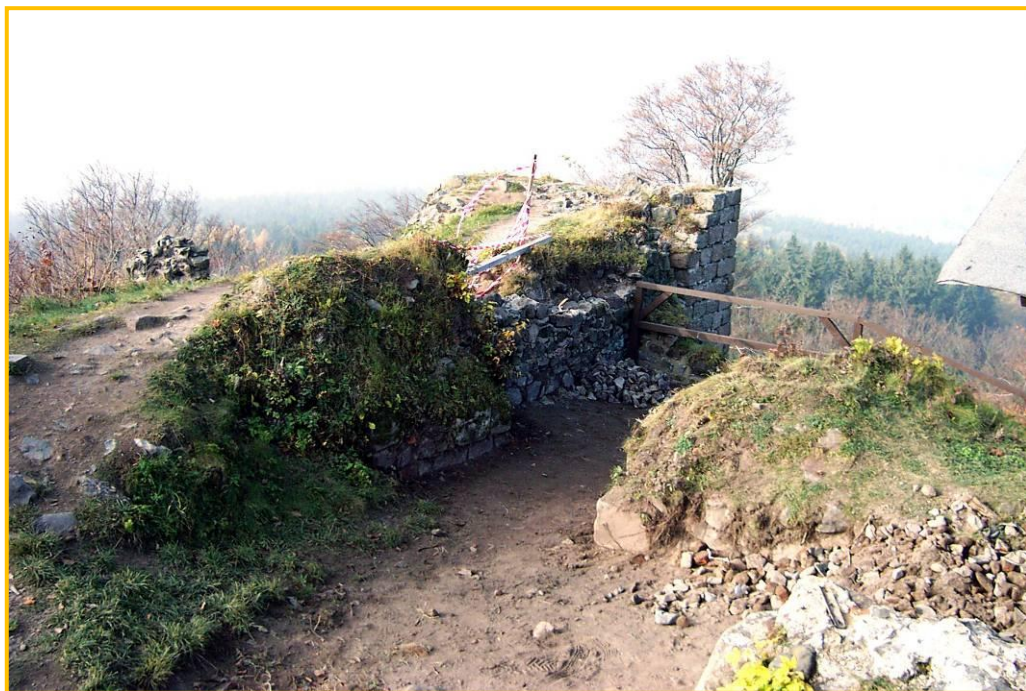
Obr. 3. Detail pravého ostění vstupu do horního hradu po vyčištění. Na obrázku je vidět zbytek cihelné plenty z pozdější doby. Vpravo je patrný ozub po vylomení portálu dveří.

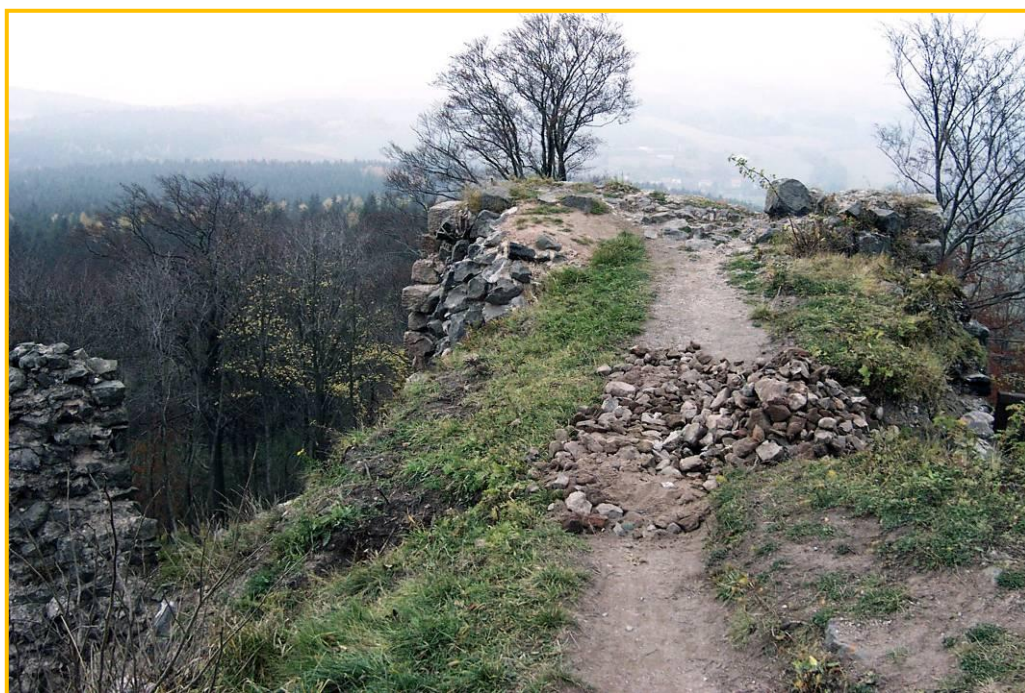
Obr. 4. Detail levého ostění vstupu do horního hradu po vyčištění. Vpravo je patrný větší pískovcový kvádr nároží, obdobný kvádr byl nalezen v suťovém kuželu pod vstupem. Na nalezeném kvádru jsou patrné drážky po broušení nástrojů, zřejmě hrotů šipek. Vlevo je patrný ozub po vylomení portálu dveří. Zbytek zdiva má smíšený charakter z pískovce, čediče a cihel.

Obr. 5. Detail koutu vpravo od vstupu do horního hradu. Svislá spára napovídá pozdějšímu přizdění zdi, naproti schodišti, vedoucí k západnímu pilíři.

Obr. 6. Pohled na celkovou situaci v průběhu úprav vstupu do horního hradu.

Obr. 7. Vyrovnání prolákliny horní komunikace vedoucí k západnímu pilíři.

Obr. 8. Pohled na opravený líc zdi naproti schodišti.

Obr. 9. Vstup do velkého sklepa po vyčištění terénu.

Na základě poznámek z roku 2005 napsal: 12.1.2013, Tomáš Šimůnek

Korekce: Martin Vaistauer